

ಅರಮನೆ

ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨

ARAMANE A Novel, written by **Kum. Veerabhadrappa**,
Published by **Manu Baligar**, Director, Department of
Kannada and Culture, Kannada Bhavana, J.C.Road,
Bengaluru - 560 002.

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಮುದ್ರಿತ ವರ್ಷ : ೨೦೧೧

ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦

ಪುಟಗಳು : XXXII + ೭೧೪

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೫೦/-

ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಕೆ. ಚಂದ್ರನಾಥ ಆಚಾರ್ಯ

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್

ನಂ. ೬೯, ಸುಬೇದಾರ್ ಭತ್ತಂ ರೋಡ್

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೦ ದೂ : ೨೩೩೪೨೨೨೪

ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೦೧

ಸಿಎಂ/ಬಿಎಸ್/೨೬/೧೧

ಶುಭ ಸಂದೇಶ

ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡು ೫೫ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಸ್ಮರಣೀಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮಹದಾಶಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ “ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ” ವನ್ನು ಇದೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಆತ್ಮಾವಲೋಕನದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳ ೧೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಸಕ್ತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಂಬಲ ನಮ್ಮದು.

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕೃತಿರತ್ನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಯೋಜನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ

(ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ)

ದಿನಾಂಕ ೨೪.೦೧.೨೦೧೧

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ,

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಜವಳಿ ಸಚಿವರು

ವಿಧಾನಸೌಧ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೦೧

ಚಿನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮರುಮುದ್ರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಟಕ, ಕವನ ಸಂಕಲನ- ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕೆಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧ್ವಾಂಸರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಭಾವಿ ಪೀಳಿಗೆಯವರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ ೧೮.೧.೨೦೧೧

(ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ)

ಎರಡು ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ 'ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳದ' ಅಂಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿರುವ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸದಾಶಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಸಾಹಿತಿ / ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುದಾರರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಓದುಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

(ರಮೇಶ್ ಬಿ.ಝಳಕೆ)

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ

ದಿನಾಂಕ ೧೭.೦೧.೨೦೧೧

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸುಯೋಗ ನನ್ನದಾಯಿತು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿರಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೂ ಹೃತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರವಾಗಿಯೇ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸುದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಮಿತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್ ಅವರು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮನೆಮನೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಂಗಳ ದೀಪದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಡುವ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ!

ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ 'ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ'ದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಈ ಮೂರೂ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿರುವ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ: ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಾದ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ, ಡಾ. ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ, ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಡಾ. ದೊಡ್ಡರಂಗೇಗೌಡ, ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಗೌಡ, ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ, ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ಶಂಕರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್, ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ ಇವರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ, ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕರಡಚ್ಚು ತಿದ್ದಿದವರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಸದರಿ ಪ್ರಕಟಣ ಯೋಜನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶಂಕರಪ್ಪ, ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, (ಸು.ಕ.), ಶ್ರೀಮತಿ ವೈ.ಎಸ್.ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಶಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೊರಕದೇ ಇದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿವಾನ್ವಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರದಾಸೋಹ ನಡೆಸುವ ಆಶಯ ನಮ್ಮದು. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ ೧೧.೦೧.೨೦೧೧

ಮನು ಬೈಗಲ್

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ: ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ|| ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಡಾ|| ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಡಾ|| ದೊಡ್ಡರಂಗೇಗೌಡ

ಡಾ|| ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ

ಡಾ|| ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ

ಡಾ|| ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ಡಾ|| ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

ಡಾ|| ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷಪ್ಪಗೌಡ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್

ಡಾ|| ಪಿ.ಎಸ್. ಶಂಕರ್

ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಶ್ರೀ ಮನುಬಳಿಗಾರ್, ಕ.ಆ.ಸೇ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

Blank

ಮುನ್ನುಡಿ

‘ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಯ ಸಾಧನವಲ್ಲ; ಸಾಹಿತಿಗೆ ಹಿರಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಡಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯ-ಶೋಷಣೆಗಳ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆದು, ಆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಲಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವುದು ಸಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕರ್ತವ್ಯ’ ಈ ಬಗೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವಿನಿಂದ ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ‘ವಾಸ್ತವತಾ ವಾದ’ (Realism) ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು. ವಾಸ್ತವತಾ ವಾದದ ವೈಚಾರಿಕ ತಳಹದಿಯೆಂದರೆ, ‘ಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧ’ವನ್ನಾಧರಿಸಿದ ತರ್ಕ, ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಮತ್ತು ವರ್ಣ-ವರ್ಗಭೇದಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದೆಂಬ ಆದರ್ಶವಾದ. ಈ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನೂರನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕಾವ್ಯ-ನಾಟಕ-ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಜನ್ಮ ತಳೆದು ಇಂದು ಇತಿಹಾಸ.

ಹಾಗೆಯೇ, ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಆದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ತೀವ್ರಅತ್ಯಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದೂ ಇಂದು ಇತಿಹಾಸ. ಈ ಅತ್ಯಪ್ತಿಗೆ ಕಾರಣ ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ‘ವಾಸ್ತವ’ದ ಸೀಮಿತ ಚೌಕಟ್ಟು; ಮತ್ತು ಆ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಹಾಗೂ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಭಾವನೆಗಳು, ಮಾನವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣೀ-ಪಕ್ಷಿ-ಕ್ರಮಿ-ಕೀಟಗಳೊಡನೆ ಇರುವ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಹವಾಸ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನ್ಮ-ಮರಣಗಳ ರಹಸ್ಯ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ದೇವರು-ಧರ್ಮ-ಧಾರ್ಮಿಕಾಚರಣೆಗಳು ಇವುಗಳಾಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ-ಇವೆಲ್ಲವೂಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣತರ್ಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮೀರಿದವುಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ‘ವಾಸ್ತವ’ದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸಲು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಅನೇಕ ಸಾಧ್ಯ

ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು. ಪರಿಣಾಮತಃ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆ (Symbolism), ಅನ್ಯ ಕೃತಿ ಸೂಚನೆಗಳು (Allusions), ಅತೀಂದ್ರಿಯವಾದ (transcendentalism) ಅತಿವಾಸ್ತವವಾದ (Surrealism) ವಾಸ್ತವ-ಭ್ರಮಾವಾದ (Magic Realism) ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಥನ ತಂತ್ರಗಳು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುವು.

ಕನ್ನಡ (ಭಾರತೀಯ) ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ ೧೮೯೯ರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ವಾಸ್ತವತಾವಾದ ನಂತರದ ಐದಾರು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಾಣಲಾರಂಭಿಸಿತು(ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ನಮೋದಯ-ನವ್ಯ-ನವ್ಯೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಟುವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಕಾದಂಬರಿಯೇ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 'ವಾಸ್ತವ'ದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ; ಕಾದಂಬರಿಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಮೇಗರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಮತಾಂತರದ ಪ್ರಯತ್ನ ದೂರದ ಸೇಂಟ್ ಲಾರೆನ್ಸ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಅರಿವಾಗಿ ಅವರು ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವುದು 'ವಾಸ್ತವವೇ'. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕರು ಪಶ್ಚಿಮದ ವಾಸ್ತವತಾವಾದವನ್ನು 'ಸುಧಾರಣಾವಾದ'ವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದರು). ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃತಿಗಳು (ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದಾದರೆ) ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ **ಬೆರಗು**, ಕಾಮರೂಪಿ ಅವರ **ಕುದುರೆ ಮೊಟ್ಟೆ**, ಗಿರಿ ಅವರ **ಗತಿ-ಸ್ಥಿತಿ**, ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ **ಜುಗಾರಿ ಕ್ರಾಸ್**, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರ **ಚಕೋರಿ**, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲಮೂವಾವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತಹವುಗಳೇ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವರ **ಕುಸುಮಬಾಲೆ** ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು; ಸಮಕಾಲೀನತೆಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದೂ ಪುರಾಣ-ಐತಿಹ್ಯಗಳು, ಜಾನಪದ ಕಥನ ತಂತ್ರಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೃತಿ. ಕುವೀ ಅವರ **ಅರಮನೆ** ಇದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಾಗುವ ಬೃಹತ್ಕೃತಿ.

ಈವರೆಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಎಂಟು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು,

ಚಾಪ್ಲಿನ್ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಒಟ್ಟು ೩೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಕುಂವೀ’ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಕುಂ.ವೀರಭದ್ರಪ್ಪನವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು ಉಗ್ರವಾಸ್ತವತಾವಾದಿ- ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿಯೇ. ಅವರ ‘ದೇವರ ಹೆಣ’.... “ಎಲುಗನೆಂಬ ಕೊರಚನೂ...”... “ಕೆಂಡದ ಮಳೆ ಕರೆವಲ್ಲಿ...” ಇತ್ಯಾದಿ ಕಥೆಗಳು; ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು, ಆಸ್ತಿ, ಯಾಪಿಲ್ಲು, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಾಸ್ತವತಾವಾದವನ್ನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಜಾತ್ಯಾಧಾರಿತ ಹಿಂದೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತವೆ, ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಇವರಿಗೂ ವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಇತಿಮಿತಿಗಳು ಗೋಚರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದುವು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದ ಇವರ ಶಾಮಣ್ಣ ಕಾದಂಬರಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ಬೃಹತ್ಕಾದಂಬರಿ ಯಲ್ಲಿ ಕುಂವೀ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆ, ಅನ್ಯೋಕ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕಥನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ, ಸಮಕಾಲೀನ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕೃತಿಯ ನಾಯಕ ಶಾಮಣ್ಣ ಪರಂಪರಾಗತ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡು ಹೂಡುತ್ತಾನೆ. (ಆದರೆ, ಪ್ರಾಯಃ ಇನ್ನೂ ಇವರಿಗೇ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜರ್ಮನ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಹರ್ಮನ್ ಹೆಸೆಯ ಸ್ಟೆಪೆನ್‌ವುಲ್ಫ್ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರಿದರಿದ?) ಕಾದಂಬರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

‘ಶಾಮಣ್ಣ’ ಬರೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಕುಂವೀ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದುದು ವಾಸ್ತವತಾವಾದದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ‘ವಾಸ್ತವ’ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುವುದರಲ್ಲಿ; ಅವರು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಚರಿತ್ರೆ, ಐತಿಹ್ಯ, ಸ್ಥಳಪುರಾಣ, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಆಕ್ರಮಣ-ಶೋಷಣೆ-ಪಾಲನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರಾಧಾರಿತ ಸಂಬಂಧಗಳು, ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳ ಬದುಕಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗಂಭೀರ ಕ್ಷುದ್ರವಿವರಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಕಥನ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವುಗಳೆಂದರೆ ಕನ್ನಡದ (ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ) ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು.

ಮಲೆ ಮಾದೇಶ್ವರ, ಮಂಟೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮೈಲಾರಲಿಂಗ, ಪಾಲ್ನಾಟಿ ವೀರಲ ಕಥಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಥನಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವ

ಕಾರ್ಯಗಳು ಅದ್ಭುತ. ಈ ಮಹಾಕಥನಗಳು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಆಯಾಯಾ ಸಮುದಾಯಗಳ/ಜನಾಂಗಗಳ ಇತಿಹಾಸ, ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸೈತಿಕ ಸಂಹಿತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಶೃಂಗಾರ-ವೀರ-ಕರುಣಾದಿ ರಸಗಳನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕಥನಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಇವುಗಳ ನಿರೂಪಣಾ ಧಾಟಿ ದೇವದೇವತೆಗಳ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಅವರ ನಡುವಿನ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಲಹಗಳಾಗಲಿ, ಅತಿ ಮಾನವರ ಸಾಹಸ ಕೃತ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಹುಲುಮಾನವರ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ಮಾನವ ಜಗತ್ತಿನ ನೋವು-ನಲಿವುಗಳಾಗಲಿ, ಪ್ರಾಣಿ-ಕ್ರಮಿ-ಕೀಟಗಳ ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಾಗಲಿ, ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಧಾಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾವ್ಯಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಮುಕ್ತಾಯದವರೆಗೂ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಕಾವ್ಯಗಳ ಆಕೃತಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ, ಗಾಯಕನಿಂದ ಗಾಯಕನಿಗೆ, ಈ ಕಾವ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಕುವಿ ಅವರ 'ಅರಮನೆ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಾದರಿ ಈ ಬಗೆಯ ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯನ್ನು "ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಪೌರಾಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಥಾನಕ" ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಕೃತಿ, ಧಾಟಿ-ಶೈಲಿ ಇವುಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯ ಮಾದರಿ ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು ಈ ಆಯ್ಕೆ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವರಣೆ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕ-ಕಥನಕಾರ ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾನೆ. "...ಯಿದ್ದದ್ದು ಯಿದ್ದಂಗ ಹೇಳಿದರ ಕೇಳುಗರನೆಲ್ಲಿಂದ ತರೋದು? ಮಾತಂದರ ಮಾಮೂಲಿ ಮಾತೇನ? ದಯವಕ್ಕ, ಅಲವುಕಿಕಕ್ಕ, ಆಸ್ತೀಕಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಯ್ಯೆ; ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರೋದು ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಆಗ ಮಾತ್ರಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕಾಯ್ತದ್ದು.. ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಾಯ್ತದ್ದು.. ಮೂಗಿನ ಹಂಗು ತೊರೆದು ವಾಸಣೆ ಹಿಡೀಲಿಕ್ಕಾಯ್ತದ್ದು.. ವರ್ತಮಾನದ ರೇಜಿಗೆಯಿಂದ ದೂರ ವುಳಿದು ಲೋಕಸಂಚಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕಾಯ್ತದ್ದು.." (ಪುಟ ೪೩೬)

ಅರಮನೆ ಎಂಬ ಈ ಬೃಹತ್ಕಥನ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಆದರೆ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಯಾವುದೆಂಬುದು ಕಥನದ ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ:

“ವಾರದ ಹಿಂದೆಯಷ್ಟೇ... ಥಾಮಸ್ ಮನೋ ಸಾಹೇಬನು...”

ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನೋ (೧೭೬೧-೧೮೨೭) ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವನು ಮಂಗಳೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಗಡಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರ್‌ನಾಗಿ ಅಪಾರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ. ಈ ಮನೋನ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ ಕೃತಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ಥೂಲ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ: ಅವನು ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ನೇಮಕವಾದಾಗಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಈ ಕೃತಿ (ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗುವ) ಅವನ ಮರಣದೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥೂಲ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಇತರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ-ಘಟನೆಗಳು, ಐತಿಹ್ಯಗಳು, ಸ್ಥಳಪುರಾಣಗಳು, ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ರೋಚಕ ಉಪ ಕಥೆಗಳು, ಅವಾಸ್ತವ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವಾತೀತ ಸಂಗತಿಗಳು-ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಘಟ್ಟದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಸಮಗ್ರಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೃತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಿರೂಪಣಾ ಕ್ರಮ ಮಂಚೇಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಕಥಾ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಥನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ನೀಲಗಾರರು, ಗೊಂದಲಿಗರು, ಮುಂತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಯಕರನ್ನು ಧಾಟಿ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಈ ಕೃತಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಯುಗದ ಆರಂಭಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.

೧. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಯಾಮ: ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ, ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನೋ ಒಬ್ಬ ಅಪರೂಪದ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಕಾರನ್‌ವಾಲಿಸ್‌ನ ಸಮಕಾಲೀನನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪುವಿನ ವಿರುದ್ಧ ಕೊನೆಯ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಮನೋ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು, ಭಾರತದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದಷ್ಟು ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಮತ್ತಾವ ಬ್ರಿಟಿಷ್/ಭಾರತೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅರಮನೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ-ಸಾಧನೆ-ಸಂಘರ್ಷಗಳನ್ನು ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಪಾತ್ರವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದದ್ದು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಮನೋ ಪಾತ್ರ. ಮನೋ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ‘ಪ್ಯಟರ್ನಲಿಸ್ಟಿಕ್’ ಅಥವಾ ‘ಪಿತೃಸಮಾನ’ ಮುಖವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ; ಮತ್ತು ಈ ಮುಖವನ್ನು ಕೃತಿ ಆಪ್ತವಾಗಿ, ವಿವರವಾಗಿ, ದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ

ಸದಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನೋ ಪ್ರತಿ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ-ಪಾಳೆಯ ಪಟ್ಟುಗಳಲ್ಲೂ ಆಯಾಯ ಪಾಳಯಗಾರರಿಂದ/ಜಮೀಂದಾರರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಭೂಮಿಹೀನರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದನು; ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು; ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ/ ತೆಲುಗು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು; ...ಮನೋನ ಇವೆಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಕೃತಿ ವಿವರವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮನೋನ ಸತ್ತಾಗ ಹಳ್ಳಿಯ ಅತಿಕ್ಷಿತ ಮುದುಕಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವನ ಇಡೀ ಬದುಕಿನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾಳೆ: ‘ಮುದ್ದೋರಿಗೆ ಮಗನಾಗಿದ್ದನಲ್ಲಾ.. ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಯಿಲ್ಲದೇವಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾಗಿದ್ದನಲ್ಲಾ.. ವುಳುಮೆ ಮಾಡಲಕ ಭೂಮಿಸಾಮಿ ಕೊಟ್ಟ, ದುಡಿಯೋ ಕಯ್ಯಿಗಳಿಗೆ ಕಸುವು ಕೊಟ್ಟ.. ಊರೂರಿಗೊಂದೊಂದು ಭಾವಿ ತೋಡಿಸಿ ಕುಡಿಯೋದಕ್ಕೆ ಸೇದ್ಯವಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟ, ಮರಗಿಡ ನೆಟ್ಟು ಕುಂಡರಲಕ ನೆಳ್ಳು ಕೊಟ್ಟ’(ಪುಟ ೫೨೫). ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ‘ಮಂಥೋಳ ಸಾಹೇಬ’, ‘ಮಂಡ್ರಪ್ಪ ದೊರೆ’, ‘ಮಂಡ್ರಯ್ಯ ದೇವರು’ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ.

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಒಂದು ಮುಖವನ್ನು ಮನೋ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದರೆ, ಎಡವರ್ಡ್, ಹೆನ್ರಿ, ಥಾಕರೆ, ರೆಬೇರೊ, ಪಾದ್ರಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವ ಏಕಮಾತ್ರಗುರಿಯೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಉನ್ನತೋನ್ನತ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು; ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಭಾರತವೆಂದರೆ ಒಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯಬಹುದಾದ ಅನಂತ ಭಂಡಾರ. “ತಮಗೆ ಮಾಂತರಿಕ ಸಗುತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯೀ ಪಟ್ಟಣದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಗೊಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೊದಿತ್ತಲ್ಲ... ಬೆವರು ವಾಸನೆ ಸಹಿತ ಯಿವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗ್ರೇಟು ಬ್ರಿಟನ್ನಿಗೋ ಫ್ರಾನ್ಸಿಗೋ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅಪಾರ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ”(ಪುಟ ೫೧) ಎಂದು ಯಸಲೆ, ಬಿಸಲೆ ಮುಂತಾದವರು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಂಶವೆಂದರೆ ೧೮-೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ

ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಯೊಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂಬುದು. ಅಂದಿದ್ದ ನೂರಾರು ರಾಜ-ಮಹಾರಾಜರ, ಸಾವಿರಾರು ಪಾಳೆಯಗಾರ-ಜಮೀನ್ದಾರರ ಉಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ರೂರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತ ಆ ಕ್ರೂರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೇ ಕಂಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೃತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರಗಳಿಂದ ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ: “ಮದ್ಯ ಸೇವನೆ, ಜೂಜು ಲಂಪಟತನಗಳನ್ನಂಟಿಸಿಕೊಂಡು ಚಟಗಳ ದಾಸವರೇಣ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಪಾಳೆಗಾರರು ತಮ್ಮ ಹಣದ ಅಡಚಣೆ ನಿವಾರಿಸಲೋಸುಗ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮ್ಯಾಲ ಹೊಸ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೇರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಪಿಳ್ಳೆ ನೋಡಿದರಿಷ್ಟು; ಮದುವೆ ಆದರಿಷ್ಟು; ಸೋಬನ ಪ್ರಸ್ಥವಾದರಿಷ್ಟು; ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಯಿಷ್ಟು ಯಂಬಂಥ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ...”(ಪುಟ ೭೬)

ಜರುಮಲಿಯ ರಾಜ, ನಿಚ್ಚಾಪುರದ ರಾಜ ಮುಂತಾದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಳ್ಳಕಾರನ್ನೇ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದರು; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಕಳ್ಳರಿಗೇಕೆ ಪಾಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಾವೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಅವರ ನೈತಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ: ಕುದುರೆಡವು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾಟನಾಯಕನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಮನೆತನದ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಐದು ಜನರೊಡನೆ ಮದುವೆ; ಮದ್ದಿಕೇರಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜಾ ಕದಿರನಾಯಕ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡಾಯಿಸಿದಾಗ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ನೂರಾರು ಹೆಣ್ಣಾಳುಗಳನ್ನು ಅವರ ವಯಸ್ಸು, ತೂಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ಹರಾಜು ಹಾಕಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸು ತ್ತಾನೆ; ಸೊಕ್ಕೆ ಮಾರನಾಯಕ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತುಂಡು ಪಾಳೆಯಗಾರ ತನ್ನ ಕುಗ್ಗಿದ ಲೈಂಗಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲೋಸುಗ ದೇವಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋಣನ ವೃಷಣಗಳನ್ನು ಸದಾ ತನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ; ಇಂತಹ ಅನೇಕಾನೇಕ ವಿಷಯಲಂಪಟರನ್ನು ಕೃತಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ: ಬೆಳ್ಳಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಗುವುದಿದ್ದರೆ ಯಾರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರೇನು ಎಂಬ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಸೂರ ಎಂಬ ಕೋಣನನ್ನು ಕಂದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೇ ಭವಿಕ್ರೀಡಿತ ಮಹಾ ಸ್ವಗ್ಧರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸುವ ರಾಮರಾಜು ಭಟ್ಟಾಜು; ನಿರ್ಜೀವ ಕಳೇಬರದ ನೀಳನಾಸಿಕ-ಕೇಸಪಾಸಪ್ರಪಂಚಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಕಾವ್ಯಮೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವ ಅಯ್ಯಾಳೇಶ್ವರ ಮಹಾಕವಿ; ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿ ಹಿಂದೂ

ಮತದೋಹಿಯಾದ ಮನ್ನೋ ಸಾಯಲೆಂದು ಉಗ್ರಹೋಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಗ್ರಹಾರಗಳ ದೀಕ್ಷಿತರು; ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ರಾಜಮಾತೆಯ ಹೆಣವನ್ನೇ ಕಳವು ಮಾಡುವ ಚೋರಾಗ್ರಣಿಗಳು; ... ಇಂತಹ ಹತ್ಯೆವತ್ತು ವಿವರಗಳ ಮೂಲಕ, ಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ, ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಮೊದಲ ಘಟ್ಟದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಡಿ ಮಿಡಿತವನ್ನೂ ಕುಂವೀ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಓದುಗರಿಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೆ “ವರ್ತಮಾನದ ಜಗಲಿ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಭೂತಕಾಲವನ್ನು ಕದಲಿಸಲಾಗದ” ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅನ್ಯಾದೃಶವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨. ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಯಾಮ : ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಆಯಾಮ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಆಗಮನವಾದರೆ, ಅದರ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮ ಪರಂಪರಾಗತ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳು.. ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಆಯಾಮವನ್ನೂ ಕೃತಿಕಾರರು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುದುರೆಡವು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೀಕದಾನಿ ಹಿಡಿಯುವ ಮೂಳೆಚಕ್ಕಳಗಳ ಓಬಯ್ಯ ಎಂಬವನ ದೇಹವನ್ನು ದೇವಿ ಸಾಂಭವಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ವಸತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ(ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಓಬಯ್ಯನನ್ನು ‘ವಸ್ತಿ’ ಎಂದೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ). ಕಥಾನಕವು ಬೆಳೆದಂತೆ, ಈ ‘ಪವಿತ್ರವಸ್ತಿ’ಯ ಮಹಾತ್ಮೆ, ದೇವಿ ಸಾಂಭವಿಯನ್ನು ‘ಹೊಳೆಗೆ ಹೊಂಡಿಸುವ’ ಅದ್ಭೂತವಾದ ಆಚರಣೆ, ಜಾತ್ರೆಯ ದಿನದಂದು ಅವಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಆಗುವ ಅಗಾಧ ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಚರಣೆಗಳು, ಅನಂತರ ಸಾಂಭವಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನಾಡಿಸುವ ಆಸೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಓಬಯ್ಯನೇ ಅವಳ ಮಗುವಾಗುವುದು, ಆ ಮಗುವಿನ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ-ನಾಮಕರಣ-ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ವಿವರವಾಗಿ, ಕೃತಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಏಳೆಂಟು ಪುಟಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವ ಜಾತ್ರೆಯ ವರ್ಣನೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಷ್ಟು ನೈಜವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ-ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖಕರ ನಿಲುವೇನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸರಳ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮನ್ನೋ “ವರ್ತಮಾನವೇ ಯಿಲ್ಲದ ಯಿಂಡಿಯಾ ವುದ್ದಾರವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಹಲುಬುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನಿರೂಪಕನ ನಿಲುವು ಸಂದಿಗ್ಧ. ಒಂದೆಡೆ ಅವನು “...ಯಿಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಭೂತಕಾಲದ ತೊಗಲ ಬಾವಲಿಗಳು ಜೋತಾಡುತಲಿದ್ದುದೇನು ಹೇಳಲಿ, ಸಿವನೆ” (ಪುಟ ೫೪೩) ಎಂದು

ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ನಿರೂಪಕ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಮುಗ್ಧನಂತೆ, ದೇವಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜನಸ್ತೋಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ, ಹರಕೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಜಾತ್ರೆಯ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುವಾಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವೆಂಬಂತೆ, ಆ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ-ದಯೆ-ಸ್ನೇಹ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಯಃ “ಭೂತಕಾಲದಿಂದ ಬೇರುಪಡಿಸಿದ ಯಿಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಯೆಂಬುದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂಬ ಮನೋ-ನಿಲುವನ್ನು ನಿರೂಪಕನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ.

೨. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮ : ಕೃತಿಯ ಮೂರನೆಯ ಆಯಾಮವೆಂದರೆ ಒಂದು ಅರಮನೆಯ ಕಥೆ- ಅಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾವಿರಾರು ಅರಮನೆಗಳ, ರಾಜಮನೆತನಗಳ ಕಥೆ; ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅರಮನೆಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜವಂಶದವರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ವಾರ್ಥ-ಲಾಲಸೆ-ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭವ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದು, ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಾಗಿ ಹೋದ ಕಥೆ.

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕುದುರೆಡವು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಅರಮನೆಯ ಕಥೆಯೂ ಇದೆ. ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜಮನೆತನ ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ರಾಜಮಾತೆ ಭಯಮಾಂಬೆ ತನ್ನ ಸವತಿ ಮಗನಿಗೆ ಏನೂ ಆಸ್ತಿ ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ಕುಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಕೃತಿ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೀಕದಾನಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಓಬಯ್ಯ ಸಾಂಭವಿಯ ವಸ್ತ್ರಿಯಾಗಿ, ಅನಂತರ ಅರಮನೆಯನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೇ ಕೂರುತ್ತಾನೆ.” (ಇಂತಹ) ಯೋಸೋ ಸಿಮ್ಮಾಸನಗಳು ಪುಜೆಗಳ ಕಾಲಿನಿಂದೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಮಾಮೂಲು ಮಂದಿಯ ಅಂಡುಗಳಡಿ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವು. ತರಕಾರಿ ಕಾಯಿಗಡ್ಡೇನ ಹೆಚ್ಚೋ ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಣುವುಕಳೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಕತ್ತಿ ಕಠಾರಿಗಳನ್ನೆತ್ತೊಯ್ದರು... ಸಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಸಿವಲಿಂಗವೋ” (ಪುಟ ೫೧೭).

ಈ ಬಗೆಯ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಕಥಾನಕ ಸಾಗುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಾ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ಥಳಪುರಾಣಗಳು; ತಿಲ್ಲಾನ ತಾಯಮ್ಮ ಮತ್ತವಳ ಮಗಳು ಚಿನ್ನಾಸಾನಿ ಇವರುಗಳ ಪ್ರಣಯ ಕಥೆ, ಭಾರತೀಯ

ರಾಬಿನ್‌ಹುಡ್ ಬೊಬ್ಬಲಿನಾಗಿರಡ್ಡಿಯ ಕಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹತ್ತಾರು ಉಪಕಥೆಗಳು; ಚೋರ ಶಿಖಾಮಣಿ ಆಕಾಸ ರಾಮಣ್ಣ, ಅವಧೂತ ಸುಡುಗಾಡೆಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರ ಐತಿಹ್ಯಗಳು; ತನ್ನ ದೇಹದೊಳಗೆ ಚಿನ್ನಾಸಾನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆನ್ನಿಗಿರುವ ಪ್ರೇಮಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಂಜನಿ ಎಂಬ ಕೋತಿ, ಕವಿಯ ಮೋಹಕ ಸ್ತುತಿಗೆ ಮರುಳಾಗುವ ಸೂರ ಎಂಬ ಕೋಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು; ...ಇವೇ ಮುಂತಾದ ನೂರಾರು ಪಾತ್ರಗಳು-ಘಟನೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಒಡಲೊಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಪಾತ್ರ-ಘಟನೆ-ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದಾಗಿ, ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತವೇ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದೇನೂ ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಯಲ್ಲ.

ಕೃತಿಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪಾಲು ಅದರ ಕಥನ ಶೈಲಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಈ ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ಸುಮಾರಾಗಿ ಗೊಂದಲಿಗರ ಕಥನ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವ (ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮೌಖಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ) ಅರಮನೆಯ ಕಥನಶೈಲಿಯ ಗಮನೀಯ ಅಂಶಗಳು ಎರಡು: ಅದು ಕಾಲ ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪಕಾತ್ಮಕ ಭಾಷೆ.

ಕಾಲ ದೇಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯೆಂದರೆ, ಈ ಎರಡು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದರ ಭಿನ್ನ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ದರ್ಶಿಸುವುದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಕುಂವೀ ಅವರಿಗೆ (ಮತ್ತು ಚೌಡಿಕೆಯವರು, ನೀಲಗಾರರು ಇತ್ಯಾದಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೃತ್ತಿಗಾಯಕರಿಗೆ) ಪ್ರಿಯವಾದ ತಂತ್ರವೆಂದರೆ ಕಾಲವನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಟ್ಟು ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಕೃತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನೋಡಬಹುದು. ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಸಾಲುಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವ ...'ಮೋಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ' '...ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ', ಎಂಬಂತಹ ಅಪೂರ್ಣ ಕಾಲಸೂಚಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳ ಉಪಯೋಗದಿಂದ, ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಟು ಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯವು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ... ಈ ರೀತಿ ಇಡೀ ಕಥನ ಕ್ರಿಯೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕಥನ ತಂತ್ರಕಥಾನಕದ ಬಿಡಿ ಧಾರಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ತರುತ್ತದ್ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯದ ಅನೇಕ ಮಗ್ಗುಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ

ನೋಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯ-ವಿಡಂಬನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಸಮಾನ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಗಂಭೀರ ಹಾಗೂ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ, 'ಗಂಭೀರ-ಕ್ಷುಲ್ಲಕ' ಅಥವಾ 'ಮುಖ್ಯ-ಅಮುಖ್ಯ' ಎಂಬಂತಹ ದ್ವಿವಾನ್ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವೇ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿ, ಸಕಲ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ಜೀವಿಗಳನ್ನು, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಸಹಜವಾಗಿ ರೂಪಕಾತ್ಮಕ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರರ್ಥನಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಕೆಲವು ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು:

ಅ. "ಆಕಾಸದ ಕರಿಗಂಬಳಿ ಮ್ಯಾಲ ಕಾಳು ಕಡಿ ವಣಹಾಕಿದಂಗಿದ್ದ ಚುಕ್ಕೆ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಯಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನು ಮಾಯಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಬಂದು ಗುಳುಂ ಗುಳುಂ ಅಂತ ನುಂಗಿಯಾವು ಯಂದು ಚಂದ್ರಾಮ ತನ್ನ ಕಯ್ಯೊಳಗ ಬಡಿಗೆ ಹಿಡಕೊಂಡು ಕಾಯಕಂತ ಯಿದ್ದನು."

ಆ. "(ಚಿನ್ನಾಸಾನಿ)ಚಂದ್ರಾಮನ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಸರಂತ ಮಯ್ಯಿ ತುಂಬ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳಷ್ಟೇ; ಬಗೆಬಗೆಯ ಪುಷ್ಪರಾಜಿಯಿಂದ ವಲಸೆ ಬರುತಲಿದ್ದ ಪರಿಮಳ ಸವುಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನು ತನ್ನ ಸರೀರದ ತುಮ್ಮೆಲ್ಲ ಆಸ್ರಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಳಷ್ಟೇ; ನೋಡೋರ ಕಣ್ಣುಗಳೊಳಗ ಗೊಂಬಿಯಾಗಿದ್ದಳಷ್ಟೇ; ಕಾಮನಬಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದಳಷ್ಟೇ; ತಾನೇ ಒಂದು ನೃಂದಾದಾವ ಹೂದೋಟ ವೆಂಬಂತೆ ದುಂಬಿ ಪತಂಗಗಳಿಗೆ ಭ್ರಮೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಳಷ್ಟೇ; ..."

ಇ. "ಆ ಚಣ ಚೆಲ್ಲಿದ ಮುಗುಳು ನಗೆಯು ವಸ್ತಿಯ ಕಪ್ಪಾನು ಕಪ್ಪನೆಯ ತುಟಿಸಂದುಗಳಿಂದ ಜಿನುಗಿ ಜಿನುಗು ಹಳ್ಳವಾಗಿ ಕುದುರೆಡವು ಪಟ್ಟಣದ ಹಾದಿ ಹಾದಿಗುಂಟ, ಬೀದಿ ಬೀದಿಗುಂಟ, ಸುಧಾರಸಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಹರಿದಾಡಿತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ; ಅದು ಆಸ್ತೀಕವೂಆಗಿತ್ತೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ; ತಾಯಂದಿರ ಮೊಲೆಗಳು ಹಾಲಿನಿಂದ ಜೀಕಾಡಿದವೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ; ಸಂತರಸ್ತ ಕೂಸುಕಂದಮ್ಮಗಳು ಅವುಗಳ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಜಮಡುತ್ತಾ ಅನುಗಾಲದ ಹಸಿವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡವೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ; ಕೇಕೆ ಹಾಕಲಾರಂಭಿಸಿದ ಕಂದಮ್ಮಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಾಡಿ ಮುಗಿಲಿಗೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದರೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ; ... ಸಿವ ಸಂಕರ ಮಾದೇವಾಆಆಆಆ"

ಇಂತಹ ನಿರರ್ಥನಗಳು ಕೃತಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲದ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಈ ದೀರ್ಘ 'ಪ್ರವೇಶ'ವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಾನು

ವಿವರಿಸಿರುವ, ಚರ್ಚಿಸಿರುವ ಕಥನ ತಂತ್ರಗಳು, ಶೈಲಿ, ಧಾಟಿ-ಧೋರಣೆ ಇವೆಲ್ಲಮೂ 'ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ರಿಯಲಿಸಂ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕಥನಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ; ಆದರೆ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ 'ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ರಿಯಲಿಸಂ' ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ರೋಲಾ ಬಾರ್ತ್, ಮಾರ್ಕ್ಸೆಜ್ ಮುಂತಾದವರ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಲೆ ಮಾದೇಶ್ವರ, ಮಂಟೇಸ್ಸಾಮಿ, ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ, ದೇಶೀಯವಾಗಿರುವ ಕಥನ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ 'ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ರಿಯಲಿಸಂ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಕೃತ್ರಿಮ ಭವಿ ತರಲು ನನಗೇನೇನೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ, 'ಕುಂವೀ ಅವರ ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಇತೋಪ್ಯತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲಿ' ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆಂಬಲ್ಲಿಗೆ

ಶಿವ ಶಂಕರ ಮಾದೇವಾಆಆಆ...

- ಡಾ.ಸಿ.ಎನ್.ರಾಮಚಂದ್ರನ್

ಬೇಲ್ದಾರನ ಭಿನ್ನಹ

ಕುವೀ

ಅರಮನೆ ಐತಿಹಾಸಿಕಮೋ, ಪೌರಾಣಿಕಮೋ, ಸಾಮಾಜಿಕಮೋ ನನಗಿನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದಂತೂ ನಿಜ ಈ ಮೂರರ ಹೊರತಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಯಾಮಮೂಲಂಟು. ಅದು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಅರಿವಿಗೆ ನಿಲುಕಿಲ್ಲ. ಬಾಣಂತಿಯ ಹೆರಿಗೆ ನೋವು ಕೂಸಿನ ಸಮಕ್ಷಮ ಗೌಣ.. ಆದರೂ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪೀಠಿಕಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆ ಸರಳವಾದೀತು.

ನಾನು ಸ್ವಭಾವತಃ ಇತಿಹಾಸದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆನು. ಜೊತೆಗೆ ಕೋಟಿ, ಗುಡಿ, ಗುಂಡಾರ, ಶಾಸನ, ವೀರಗಲ್ಲು, ಮಾಸ್ತಿಗಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ಊರುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವೆನು. ಅರಮನೆ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕರದ ಮಾಯಾವಿನಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪರವಶ ಗೊಂಡಿರುವೆನು. ಅರಮನೆ ಒಳಹೊರಗಿನ ವಿದ್ಯಾಮಾನಗಳನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು. ಕಲ್ಪನೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಎಂಬ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನಯನ ಮನೋಹರವಾದ ಅರಮನೆಗಳಿಗಿಂತ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಪಾಳೆಪಟ್ಟುಗಳ ಅಗೋಚರ ಅರಮನೆಗಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರ. ಇಂಥ ಅರಮನೆಗಳ ಕುರುಹುಗಳು ಜರಿಮಲೆ, ಗುಡೇಕೋಟೆ, ರಾಯದುರ್ಗ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇರುವವು. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು, ಅವುಗಳಿದ್ದ ಕುರುಹುಗಳ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಾಡುವುದು ದಯನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅವುಗಳ ವಾರಸುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ರೋಮಾಂಚನದ ಸಂಗತಿ. ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಪುಡಿ ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಕೈ ಚಾಚುವ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಂಥವರಿಗೂ ಮರುಕ ಹುಟ್ಟದೆ ಇರದು. ಕೂಲಿ ಕುಂಬಳಿ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ರಾಜವಂಶಸ್ಥರು ರಾಜರ ಗತ್ತು ಗೈರತ್ತು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಜರಿಮಲೆ ರಾಜರನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈಗವರು ಇರುವುದು ಗುಡಿಸಿಲು, ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ.. ಭೂಮಿಹೀನರಾದ ಅವರೀಗ

ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕೂ ಪರದಾಡುತ್ತಿರುವವರು. ಅವರ ಕುಟುಂಬ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧ ಲೀಟರು ಖಾದ್ಯ ತೈಲ ಬಳಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು. ವೀರಶೈವ ಪಂಚಪೀಠಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆನಿಸಿದ ಉಜ್ಜಿನಿ ಮರುಳಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರಾಮಹೋತ್ಸವ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಷ್ಟೆ. ಈ ಭಾಗದ ಅಂದರೆ ಕುಂತಳ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ಭಾಗದ ಪಾಳೇಗಾರರು ಭಕ್ತರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಾಪೋಷಕರೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬುದು ಈಗ ಇತಿಹಾಸ. ಜಾತ್ರಾಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಿನಿಯ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ತೈಲಾಭಿಷೇಕ ನಡೆಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಜರಿಮಲೆಯ ಪಾಳೇಗಾರರು ಮಣಗಟ್ಟಲೆ ಎಣ್ಣೆ ತಂದು ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗುವುದು. ಈಗಲೂ ಜರಿಮಲೆಯ ಪಾಳೇಗಾರರ ವಂಶಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಬಡತನ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸಾಲಸೋಲ ಮಾಡಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವರು.. ಆಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾ ಜಫರ್‌ನ ವಂಶಸ್ಥರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವರು.. ಅಕ್ಬರ್ ಭಾಷಾ (ಬಾದಷಾ) ಎಂಬ ರಿಕ್ಷಾವಾಲಾನೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದ್ದೇನೆ.. ಬುಂದೇಲಖಂಡದ ಛತ್ತರ ಸಾಲ್‌ನ ವಂಶಸ್ಥರು ದೆಹಲಿಯ ರೇಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿರು ವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅನೇಕ. ಈ ಒಡನಾಟ, ಈ ಅನುಭವ ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರು ದಶಕಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದು. ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಬಂಧೀ ನೆನಪು ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಾಸ್ಥಿ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಇವರವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನೂ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಿವಂಗತ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನೂ ಕೇಳಿದವ ರೆದುರು ದೂಷಿಸುತ್ತಿರುವರು.

ದೇವರಾಜ ತನ್ನ ರಾಜಾವಳಿ ಕಥಾಸಾರದೊಳಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಯಾರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರೇ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಾಜರೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಜಿಸ್ ಕಿ ಲಾಠಿ ಉಸ್ ಕೀ ಬೈಂಸ್ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ.. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಳೇಗಾರರಿಗಿಂತ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಯಲ ಸೀಮಾದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಡಪಾ, ಕರ್ನೂಲು, ಅನಂತಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ) ಪಾಳೇಗಾರರು ಹೆಚ್ಚು ಶೋಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕಡಪಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಬತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಳೆಪಟ್ಟುಗಳಿದ್ದವು. ಟಿಪ್ಪು ಮರಣಾನಂತರ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಂ ಇವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ವಿಫಲನಾದ. ಕಡಪ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಸಾಲಿಯಾನ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಮೊಗೋಡಾಗಳಂತೆ

ಮಾಡಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಸುಪರ್ಧಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ. ಕಂಪನಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರನಾಗಿದ್ದ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿತು.

ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋ ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಅನತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಳ್ಯೇಗಾರರ ಸದ್ದಡಗಿಸಿದ.. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಆತನನ್ನು ಮಂಥೋಳಯ್ಯ ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯತೊಡಗಿದರು.. ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಆತನನ್ನು 'ಜಗತ್ತಿನ ರೈತರ ಕಲೆಕ್ಟರ್' ಎಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಜನಾನುರಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಯ ನೆನಪು ಆಂಧ್ರದ ರಾಯಲಸೀಮಾ ಪ್ರಾಂತದಾದ್ಯಂತ ಇಂದಿಗೂ ಹಚ್ಚಹಸಿರಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವುದು. ಆತಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳು ಸದರಿ ಕಥಾನಕದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಇರುವವು...

ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋನ ನೆನಪು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸಿ ಕಾಲು ಶತಮಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ರಾಯಲಸೀಮಾದ ಪತ್ತಿಕೊಂಡ, ಗುತ್ತಿ ಪ್ರಾಂತದ ಹಲವೆಡೆ ಮನ್ನಪ್ಪ, ಮನ್ನಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರು ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಪತ್ತಿಕೊಂಡದ ಕಂದಾಯ ಕಛೇರಿ ಎದುರು ಆತನ ಪುಟ್ಟ ಶಿಲ್ಪವಿರುವುದು.. ಅದು ಈಗಲೂ ರೈತಾಪಿ ಮಂದಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು.. ಈ ಪ್ರಾಂತದ ನಾಲಕೈದು ಗೆಜಿಟಿಯರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿವರವಿರುವುದು...

ಸರ್ ಥಾಮಸ್ ಮನ್ರೋನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೃತಿ ರಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹತ್ತಾರು ಕಡೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆನು. ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಸೈನಿಕ ಸಹಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಮಿಷಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಅನುಭವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ. ಬರೆಯುವುದು, ಹರಿಯುವುದು ಮಾಡೇ ಮಾಡಿದೆನು. ಈ ಎರಡು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಬಿಡುವು ದೊರಕಿರುವುದು. ಆ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಪಿಲ್ಲು, ಶಾಮಣ್ಣ, ಚಾಪ್ಲಿನ್, ಭಳಾರೆ ವಿಚಿತ್ರಂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆನು. ಆದರೂ ಅರಮನೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸೃಷ್ಟಿ« ಕಾರ್ಯದಿಂದ ವಿರಮಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾದಂಬರಿಯ ಕೆಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹಿರಿ ಕಿರಿಯ ಲೇಖಕರೆದುರು, ಹೆಂಡತಿ ಎದುರು, ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳೆದುರು ವಾಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರಚನೆಯ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ಕೇಳುಗರ ಮುಖ ಚಹರೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶೆ

ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಡುವೆ ಕೇಂದ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೂ, ಆತ್ಮೀಯರೂ ಆದಂಥ ಅಗ್ರಹಾರ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಕಥೆ ವಾಚನ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾನು ಸದರಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಆರಂಭಿಕ ಪುಟಗಳನ್ನು ವಾಚಿಸಿದೆನು. ಪ್ರೊ. ಓ.ಎಲ್. ನಾಗಭೂಷಣಸ್ವಾಮಿಯವರು ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅದ್ಭುತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೀಟಿಸಿ ಮಾಡಿದರು. ತದನಂತರ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯ ಲೇಖಕರು ಹರ್ಷಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜಿತನಾದೆನು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ ನಾನೀ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಮೂರು ಸಲ (ಅಂದರೆ ಹದಿನೈದು ನೂರು ಪುಟಗಳನ್ನು) ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಬರೆದ ಸಲಕ್ಕೊಂದೊಂದು ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಹೊಸ ಆಕಾರ ಪಡೆಯುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಬರೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಬೌದ್ಧಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನು. ಇನ್ನೇನು ಫೈನಲ್‌ನಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಡಿಟಿಪಿ ಮಾಡಿಸಿದೆನು. ಏಳನೂರು ಪುಟ ದಾಟಿತ್ತು. ಮುನ್ನೂಡಿ ಬರೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಓದಿದ ಡಾ.ಸಿ.ಎನ್.ರಾಮಚಂದ್ರನ್‌ರವರು ಕಾದಂಬರಿಯ ಆಶಯ ಬದಲಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಡಾ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ಅವರೂ ಕೂಲಂಕಷ ಓದಿ, ಮೆಚ್ಚಿ ಎಡಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಬಹುಶ್ರುತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಕೂತು ಪುನಃ ಬರೆದೆನು.

ಹದಿನೈದಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಬರೆದ/ನನ್ನಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾದಂಬರಿ ಅರಮನೆ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಎರಡನೂರು ಪುಟಗಳಷ್ಟಿದ್ದ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವವೆ. ಓದುವ ಅಭಿರುಚಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿಹೋದ ಕೆಲವು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸ ಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಿತಅಗ್ರಹಾರ ಲಿಖಿತಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದರಿ ಕೃತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಹ್ರಸ್ವಗೊಳಿಸಿರುವೆನು. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವೆನು. ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗಿನ ಭಾಷೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಡಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ವೇದಾವತಿಯ ಇಕ್ಕಲದ

ಸರಹದ್ದಿನದು. ಭಾಷೆ ಮತ್ತದರ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಯಥಾರೀತಿ ಬಳಸಿರುವೆ. ವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತೆಲುಗು ಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿಲ್ಲ. ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಈ ಭಾಗದವು. ಇತಿಹಾಸ ಶೇಕಡಾ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು.. ಕಲ್ಪನೆ ಶೇಕಡಾ ನಲವತ್ತರಷ್ಟುಂಟು. ಕಾದಂಬರಿಯ ಆರಂಭಿಕ ಕೆಲ ಪುಟಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಕೊನೆ ಪುಟವನ್ನು ತ್ರಾಸಿಲ್ಲದೆ ತಲುಪಬಹುದು. ಓದಿದ ನಂತರ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಬೆಳೆದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದದಕ್ಕೂ ಸಾರ್ಥಕ. ದಯವಿಟ್ಟು ಓದುವಿರಿ ತಾನೆ....

ನೆನಕೆಗಳು

ಅರಮನೆಯ ವಾಸ್ತವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮುನ್ನುಡಿಯೊಳಗೆ
ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿರುವ ಡಾ.ಸಿ.ಎನ್.ರಾಮಚಂದ್ರನ್ ಮತ್ತು ಅರಮನೆಯ
ಬೆನ್ನುಗೋಡೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಚಿತ್ತಾರ ಮಾಡಿರುವ
ಡಾ.ಹೆಚ್.ಎಸ್.ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ಅವರಿಗೆ..

ಧಾಮಸ್ ಮನ್ತ್ರೋ ಕುರಿತಂತೆ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ
ಸನ್ನಿತ್ರವಂ.ಪಿ.ಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರಿಗೆ..

ಡಾ.ಸುಭಾಷ್ ಭರಣಿ ಅವರಿಗೆ..

ಕಾದಂಬರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುತೂಹಲ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸುತ್ತ..
ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ ಸಮಾನರಾದ ಹೆಚ್.ಇಬ್ರಾಹಿಂ
ಸಾಹೇಬರಿಗೆ..

ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ, ಕುತೂಹಲವಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ
ಡಾ.ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್.ಆಮೂರ, ಡಾ.ಎಸ್.ಎಲ್.ಭೈರಪ್ಪ,
ಡಾ.ಗುರುಲಿಂಗ ಕಾಪಸೆ, ಡಾ.ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಮತ್ತು ಡಾ.ಗಿರಡ್ಡಿ ಗೋವಿಂದರಾಜ
ಅವರಿಗೆ..

ಬರೆದವನ ಬವಣೆಗೆ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಮಿತ್ರರಾದ ಅಗ್ರಹಾರ
ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೊ.ಓ.ಎಲ್.ನಾಗಭೂಷಣಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಡಾ.ಬಾನಂದೂರು
ಕೆಂಪಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ..

ಕೇಳಿದೊಡನೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕಲಾವಿದ
ಮಿತ್ರದಿ.ಶಂಕರ ಪಾಟೀಲರ ಮಾಮಂದಿರೂ, ನನ್ನ ಶ್ರೇಯೋಭಿಲಾಷಿಗಳೂ ಆದಂಥ
ಡಾ. ಚನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ಅವರಿಗೆ..

ತಮ್ಮ ಶಿಲ್ಪಗಳ ಪ್ರತಿಕೃತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದ
ಮಿತ್ರಡಾ.ಶಿವಾನಂದ ಬಂಟನೂರು, ವಿ.ಟಿ. ಕಾಳೆ ಅವರಿಗೆ..

ಅಜರಾಮರ ಕಲಾವಿದರಾದ ಹೆಬ್ಬಾರ್, ಬಾಪು ಅವರಿಗೆ..

ಹೊ.ಮ.ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಕೇಶವರೆಡ್ಡಿ ಹಂದ್ರಾಳು, ಕನಾಡಿಗ ನಾರಾಯಣ,

ಎಂ.ಜಿ.ಗೌಡ, ಎಂ.ಎಂ.ಶಿವಪ್ರಕಾಶರಂಥ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ..

ಪತ್ನಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾದ ಪುರೂರವ, ಶಾಲಿವಾಹನ, ಪ್ರವರ ಇವರುಗಳಿಗೆ..

ಲೇಖಕರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಪುಟವನ್ನೂ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿರುವ ಹೊಸಪೇಟೆಯ ಯಾಜಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್‌ನ ಸವಿತಾ ಯಾಜಿ ಮತ್ತು ಗಣೇಶ್ ಯಾಜಿಯವರಿಗೆ..

ಮುಖಪುಟದ ಶ್ಲೋಕ « ಕಲಾವಿದ ಮಿತ್ರಚಂದ್ರನಾಥ ಆಚಾರ್ಯ ಅವರಿಗೆ..

ನನ್ನ ಈ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ 'ಸಪ್ನ'ದ ಮಿತ್ರದೊಡ್ಡೇಗೌಡ ಅವರಿಗೆ..

ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಶರಣು...

ಕುಂ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ

ಪರಿವಿಡಿ

ಶುಭ ಸಂದೇಶ	III
ಚೆನ್ನಡಿ	IV
ಎರಡು ನುಡಿ	V
ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು	VI
ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು	VII
ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ	IX
ಮುನ್ನುಡಿ	XII
ಬೇಲ್ದಾರನ ಭಿನ್ನಹ	XXIII
ನೆನಕೆಗಳು	XXVIII
ಅರಮನೆ	೧-೭೧೪

ಅರಮನೆ

Blank

